

To zestawienie informacyjne zostało opracowane we współpracy z Radą Notariatów Unii Europejskiej (CNUE).

1 W jaki sposób dokonuje się rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci (testament, testament wspólny, umowa dotycząca dziedziczenia)?

Rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci można dokonać na trzy sposoby: a) za pomocą testamentu, który może być wspólny dla małżonków (tzw. *unica carta*), b) za pomocą testamentu tajemnego złożonego w sądzie przez spadkodawcę lub notariusza albo, w przypadku braku jednego z powyższych, c) zgodnie z przepisami prawa (*dziedziczenie ustawowe*).

W testamencie można dokonać rozrządzenia całym majątkiem lub jego częścią. Rozrządzenie ewentualnymi składnikami majątku nieuwzględnionymi w testamencie zostanie dokonane zgodnie z prawem. Testamenty mogą obejmować rozrządzenia pod tytułem ogólnym, gdy spadkodawca powołuje do dziedziczenia całości spadku jedną osobę lub większą liczbę osób (zwanych spadkobiercami), oraz rozrządzenia pod tytułem szczególnym, w przypadku których osoby dziedziczące na tej podstawie nazywa się zapisobiercami.

2 Czy należy ten dokument zarejestrować, a jeżeli tak, w jaki sposób?

W terminie piętnastu dni od daty sporządzenia testamentu notariusz sporządza notę o wpisie i rejestruje ją u Dyrektora Rejestru Publicznego. Spadkodawcy mogą składać testamenty tajemne w wydziale nieprocesowym sądu. Testament tajemny można również doręczyć osobiście notariuszowi, który w terminie czterech dni roboczych od daty jego otrzymania, ma obowiązek złożyć testament w wydziale nieprocesowym sądu, w którego sekretariacie testament ten będzie zdeponowany.

3 Czy istnieją jakieś ograniczenia dotyczące rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci (np. zachówek)?

Zachówek jest uregulowany w kodeksie cywilnym. Jest to prawo do obciążenia majątku zmarłego, zastrzeżone przepisami prawa, na rzecz zstępnych oraz pozostającego przy życiu małżonka spadkodawcy. Zgodnie z art. 616 wspomnianego kodeksu wysokość zachowku zastrzeżonego dla wszystkich dzieci – niezależnie od tego, czy zostały poczęte lub urodziły się w związku małżeńskim czy poza związkiem, czy też zostały przysposobione – odpowiada jednej trzeciej wartości spadku, w przypadku gdy dzieci jest nie więcej niż czworo, oraz połowie wartości spadku, w przypadku gdy dzieci jest co najmniej pięcioro.

4 W przypadku braku rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci – kto jest uprawniony do dziedziczenia i w jakich częściach?

W przypadku braku testamentu lub gdy testament jest nieważny, spadkobiercy nie chcą lub nie mogą dziedziczyć lub nie przewidziano prawa przyrostu pomiędzy spadkobiercami, zgodnie z prawem następuje dziedziczenie ustawowe.

W takich sytuacjach spadek przechodzi z mocy prawa na zstępnych, wstępnych, krewnych w linii bocznej, żonę lub męża spadkodawcy i rząd maltański. W takim przypadku dziedziczenie odbywa się na podstawie stopnia pokrewieństwa. Jeżeli żadna osoba uprawniona do dziedziczenia nie dożyje otwarcia spadku, spadek przechodzi na rząd maltański.

Nie dziedziczą ustawowo osoby, które są uznane za niezdolne do dziedziczenia lub niegodne dziedziczenia, jeżeli z powodu oszustwa lub przymusu nie pozwoliły ona spadkodawcy na sporządzenie testamentu.

5 Jaki organ jest właściwy:

5.1 w sprawach dziedziczenia?

Sądy maltańskie mają właściwość ogólną do rozpoznawania sporów dotyczących dziedziczenia. Trybunał ds. Podziału Spadków ma właściwość szczególną w niektórych określonych przypadkach, gdy spadkobiercy nie zgadzają się co do sposobu, w jaki należy dokonać działu spadku.

Zasadniczo, jeżeli nie powstały nieporozumienia lub spory dotyczące dziedziczenia, postępowanie prowadzą notariusze i adwokaci.

Każda zainteresowana osoba może również zwrócić się do wydziału nieprocesowego sądu o zarządzenie otwarcia spadku na swoją korzyść.

5.2 do przyjęcia oświadczenia o zrzeczeniu się lub przyjęciu spadku?

Sekretariat sądu i notariusze.

5.3 do przyjęcia oświadczenia o zrzeczeniu się lub przyjęciu zapisu?

Sekretariat sądu i notariusze.

5.4 do przyjęcia oświadczenia o zrzeczeniu się lub przyjęciu zachowku?

Sekretariat sądu i notariusze.

6 Proszę krótko opisać postępowanie spadkowe na podstawie prawa krajowego, w tym dział spadku i podział składników majątku (w tym informacje, czy postępowanie spadkowe jest wszczynane z urzędu przez sąd lub inny właściwy organ)

Postępowanie spadkowe rozpoczyna się w momencie, w którym zainteresowana osoba udaje się do notariusza lub adwokata, który ustala, czy w Rejestrze Publicznym znajduje się testament publiczny bądź czy w sądzie znajduje się testament tajemny. Po zakończeniu tych czynności następuje otwarcie spadku: na tym etapie notariusz lub adwokat ustala tożsamość ewentualnych spadkobierców i zapisobierców oraz informuje o wyniku podjętych przez niego poszukiwań. Następnie dokonuje się działu majątku zgodnie z dyspozycjami spadkodawcy. W przypadku niepozostawienia przez spadkodawcę testamentu dokonuje się działu masy spadkowej zgodnie z przepisami prawa.

Zarówno ruchomości, jak i nieruchomości mogą zostać sprzedane, jeżeli wszyscy spadkobiercy wyrażą na to zgodę, przy czym kwotę uzyskaną ze sprzedaży dzieli się między spadkobierców w proporcjach wskazanych w testamencie.

W przypadku sporu dotyczącego na przykład autentyczności testamentu lub działu spadku spadkobierca wnoszący o rozstrzygnięcie danej kwestii może wszcząć postępowanie w Pierwszej Izbie Sądu Cywilnego lub Trybunale ds. Podziału Spadków.

7 W jaki sposób i kiedy dany podmiot staje się spadkobiercą lub zapisobiercą?

Otwarcie spadku następuje z chwilą śmierci spadkodawcy lub w dniu, w którym sąd wydał postanowienie stwierdzające, że osoba będąca spadkodawcą zostaje uznana za zmarłego z powodu jej długiej nieobecności.

Nikt nie jest zobowiązany do przyjęcia spadku, który mu przypada. Zgoda może być wyraźna albo dorozumiana. Zgoda jest dorozumiana, jeżeli spadkobierca dokona jakichkolwiek czynności wskazujących na zamiar przyjęcia spadku, a wyraźna, jeżeli potwierdzi on wejście w prawa i obowiązki spadkodawcy w dokumencie urzędowym lub prywatnym. Nie można jednak domniemywać, że odrzuca on spadek, jeżeli nie dokonuje powyższych czynności.

Zapisobiercy – w przypadku zapisu – przysługuje prawo do żądania wydania przez spadkobiercę rzeczy będącej przedmiotem zapisu od dnia śmierci spadkodawcy.

8 Czy spadkobiercy odpowiadają za długi spadkowe, a jeżeli tak, na jakich warunkach?

Tak, spadkobiercy odpowiadają za długi zmarłego w części i na zasadach określonych przez spadkodawcę. Jeżeli spadkodawca umrze, nie pozostawiając testamentu, lub jeżeli nie określi zasad podziału długów, spadkobiercy są zobowiązani spłacić długi proporcjonalnie do swoich udziałów spadkowych. Każdy spadkobierca jest osobiście odpowiedzialny za długi spadkowe.

W przypadku gdy którykolwiek ze spadkobierców wejdzie w posiadanie majątku przeznaczonego na zabezpieczenie długu, wówczas to na nim będzie spoczywała odpowiedzialność za cały dług. Jeżeli jeden ze spadkobierców zapłaci kwotę przewyższającą wartość jego udziału we wspólnym długu, przysługuje mu prawo do wystąpienia z roszczeniem wobec innych spadkobierców do wysokości ich udziału.

9 Jakich dokumentów/informacji wymaga się zazwyczaj w celu zarejestrowania nieruchomości?

Prawo spadkowe nie zobowiązuje spadkobierców do zarejestrowania odziedziczonej nieruchomości. Zgodnie z ustawą o podatku od dokumentów i przeniesień na osobach dziedziczących nieruchomości spoczywa jednak obowiązek zarejestrowania oświadczenia *causa mortis* w Rejestrze Publicznym. Takie oświadczenie zawiera datę, dane osobowe zmarłego i jego spadkobiercy/zapisobiercy, datę i miejsce śmierci, opis odziedziczonego majątku, tytuł prawny przeniesienia, wartość nieruchomości, miejsce sporządzenia oświadczenia oraz podpisy składającego oświadczenie i notariusza.

9.1 Czy wyznaczenie zarządcy jest obowiązkowe czy obowiązkowe na wniosek? Jeżeli jest to obowiązkowe lub obowiązkowe na wniosek, jakie czynności należy podjąć?

Ustanowienie zarządcy masy spadkowej nie jest obowiązkowe.

9.2 Kto jest uprawniony do wykonania rozrządzenia na wypadek śmierci lub zarządzania masą spadkową osoby zmarłej?

Spadkobierca lub wykonawca testamentu.

9.3 Jakie uprawnienia przysługują zarządcy?

Zarządca masy spadkowej lub wykonawca testamentu sporządza spis inwentarza. Do obowiązków tej osoby należy wykonywanie praw związanych ze spadkiem i zarządzanie tymi prawami w drodze wyjaśniania wszelkich roszczeń dotyczących spadku zgłaszanych na drodze sądowej oraz administrowania – z zastrzeżeniem obowiązku dokonywania depozytów – wszelkimi środkami pieniężnymi wchodzącymi w skład wspomnianego spadku lub uzyskanymi w wyniku sprzedaży ruchomości bądź nieruchomości i rozliczanie się przed osobą zainteresowaną.

10 Jakie dokumenty zgodnie z prawem krajowym są zazwyczaj wydawane w toku i na koniec postępowania spadkowego, by poświadczyć status i prawa beneficjentów? Czy mają one szczególny skutek dowodowy?

Co do zasady nie wydaje się żadnych dokumentów potwierdzających status i prawa spadkobiercy, ponieważ spadkobierca – bez konieczności dokonania określonych czynności – nabywa spadek z chwilą śmierci spadkodawcy. Każda zainteresowana osoba może jednak zwrócić się do wydziału nieprocesowego sądu z wnioskiem o otwarcie spadku na swoją korzyść.

Ta strona jest częścią portalu [Twoja Europa](#).

Państwa [opinia](#) na temat przydatności przedstawionych informacji jest dla nas ważna.

This webpage is part of an EU quality network

Ostatnia aktualizacja: 15/12/2020

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.